

Sygn. akt (...)

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 22 września 2021 r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. utrzymał w mocy zaskarżone rozstrzygnięcie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w P. z dnia 27 lipca 2021r. w przedmiocie niezaliczenia wnioskodawczynie K. Ł. do osób niepełnosprawnych. W uzasadnieniu Zespół wskazał, iż nie spełnia ona przesłanek zaliczenia jej do lekkiego stopnia niepełnosprawności, albowiem może samodzielnie zaspokajać podstawowe potrzeby życiowe, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, samodzielne poruszanie się oraz może prowadzić gospodarstwo domowe i wykonywać pracę na otwartym rynku pracy.

Od powyższego orzeczenia odwołała się K. Ł. podnosząc, iż posiada trwały ubytek na zdrowiu spowodowany nagłą utratą słuchu. Zakres jej uszczerbku nie wykazuje żadnej możliwości poprawy, a ciągle obecne i nasilające się szумы uszne powodują dużą dysfunkcję organizmu. Podkreśliła, iż korzystanie z aparatu to jedyna forma kompensacji. Domagała się zaliczenia do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

W odpowiedzi na odwołanie Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wniósł o jego oddalenie w całości wskazując, że rozpoznane u wnioskodawczynie stany chorobowe nie naruszają sprawności organizmu i nie powodują w sposób istotny obniżenia zdolności do wykonywania pracy na otwartym rynku pracy w porównaniu do zdolności jaka wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych, z pełną sprawności psychiczną i fizyczną.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. Ł., urodzona (...), jest z zawodu nauczycielką.

Niesporne

W styczniu 2021r. doszło u K. Ł. do nagłej głuchoty w uchu prawym. W procesie leczenia zastosowano dwa wlewy sterydowe, zaś poprawa słuchu nastąpiła dopiero po leczeniu w komorze hiperbarycznej, co obrazują wykonane badania audiologiczne: w dacie 23 stycznia 2021r. niedosłuch w prawym uchu był na poziomie 100-110dB, zaś w dniu 28 września 2021r. był on rzędu 50-60dB.

Natomiast słuch w uchu lewym jest niezmiennie prawidłowy.

Dowód: zaświadczenie lekarskie k. 5, dokumentacja medyczna k. 6, 8-18 akt sprawy oraz k. 1-9 akt organu

Występujący u K. Ł. niedosłuch odbiorczy prawego ucha nie skutkuje niepełnosprawnością. Mimo, iż w sensie medycznym nie jest ona osobą w pełni zdrową, to z racji prawidłowego słuchu w uchu lewym jej ogólna sprawność nie jest zaburzona. Jednostronny niedosłuch nie wpływa bowiem istotnie na jej funkcjonowanie w życiu społecznym, w tym na komunikowanie się. K. Ł. może nadal świadczyć pracę w swoim zawodzie. Nie występuje u niej również bezwzględna potrzeba protezowania.

Dowód: opinie biegłej sądowej z zakresu otolaryngologii E. B. k.31-32, 47-48

Sąd zważył, co następuje.

Kwestia orzekania o niepełnosprawności uregulowana została w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2021, poz. 857, zwana dalej „ustawą o rehabilitacji”). Szczegółowe zasady orzekania o niepełnosprawności określa wydane w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 6c ust. 9 tej ustawy rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2021 r., poz. 857).

Spornym w sprawie pozostawało, czy odwołująca kwalifikuje się lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rehabilitacji rozróżnić można trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. (art. 4 ust. 1 ustawy). Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (art. 4 ust. 2 ustawy). Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub techniczne. (art. 4 ust. 3 ustawy).

Standardy w zakresie kwalifikowania do poszczególnych stopni niepełnosprawności, uregulowane zostały w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U z 2021 poz. 857 dalej jako (...)). Zgodnie z § 29 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia niezdolność do pracy oznacza całkowitą niezdolność do pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu, konieczność sprawowania opieki - całkowitą zależność od otoczenia polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem (§ 29 ust. 1 pkt 2), konieczność udzielania pomocy, w tym pomocy w pełnieniu ról społecznych – zależność od otoczenia wymagającą wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych (§ 29 ust. 1pkt 3), czasowa pomoc w pełnieniu ról społecznych – konieczność udzielania pomocy, o której mowa w § 29 ust.1 pkt 3 w okresach wynikających ze stanu zdrowia (§ 30 ust. 1 pkt 1), a częściowa pomoc w pełnieniu ról społecznych – wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o której mowa w § 29 ust. 1pkt 3 (§ 30 ust. 1pkt 2), istotne obniżenie do wykonywania pracy - naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej znacznie obniżające wydajność pracy na danym stanowisku w porównaniu do wydajności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną (§ 31 ust. 1 pkt 1), ograniczenia w pełnieniu ról społecznych - trudności doświadczane przez osobę zainteresowaną w relacjach z otoczeniem i środowiskiem według przyjętych norm społecznych, jako skutek naruszonej sprawności organizmu (§ 31 ust. 1 pkt 2), zaś możliwość kompensacji ograniczeń - wyrównywanie dysfunkcji organizmu spowodowanej utratą lub chorobą narządu odpowiednio przez przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (§ 31 ust. 2 rozporządzenia). Zgodnie zaś z § 32 ust. 1 pkt 3 lit d Rozporządzenia przy kwalifikowaniu do znacznego, umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności bierze się pod uwagę zakres naruszenia sprawności organizmu spowodowany przez zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, w tym: głuchoniemota, głuchota lub obustronne upośledzenie słuchu niepoprawiające się w wystarczającym stopniu po zastosowaniu aparatu słuchowego lub implantu ślimakowego.

Organ stał na stanowisku, iż stan zdrowia odwołującej się nie narusza sprawności jej organizmu w stopniu powodującym istotne ograniczenia w samodzielnym funkcjonowaniu, pełnieniu ról społecznych i zdolności do wykonywania pracy.

Ustalenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. potwierdziła także biegła sądowa z zakresu otolaryngologii E. B., wskazując, nie ma podstaw do uznania K. Ł. za osobę niepełnosprawną albowiem jednostronny niedosłuch nie wpływa istotnie na jej funkcjonowanie w życiu społecznym, w tym na komunikowanie się. Podkreśliła, iż z racji prawidłowego słuchu w uchu lewym, ogólna sprawność ubezpieczonej nie jest zaburzona.

Zarzuty do opinii biegłej wniosła strona odwołująca się zarzucając biegłej, iż cała dokumentacja medyczna potwierdza występujący u niej trwały ubytek powstały z nagłej utraty słuchu. Wskazała również, iż badanie biegłej nie miało cech badania audiologicznego.

W opinii uzupełniającej biegła w sposób kompleksowy wyjaśniła, iż mimo braku przeprowadzenia specjalistycznego badania słuchu, bazowała na dokumentacji medycznej, w tym na najbardziej aktualnym audiogramie z dnia 28 września 2021r. Ten ostatni potwierdza, iż w sensie medycznym u odwołującej się nastąpiła poprawa w zakresie słuchu w prawym uchu, choć być może odwołująca się mogła tego subiektywnie nie odczuć. Biegła zaznaczyła, iż pełny zakres słuchu tylko w jednym uchu (u odwołującej w lewym) oznacza, iż słyszy ona w pełni (w stu procentach), a więc funkcja słyszenia jest zachowana. Tym samym odwołująca się może się komunikować, nie potrzebuje do tego wsparcia osób trzecich, co skutkuje brakiem ograniczeń w pełnieniu ról społecznych. Zachowała także zdolność do pracy zgodnie ze swoimi kwalifikacjami (nauczycielka).

Zdaniem Sądu, obie opinie biegłej charakteryzują się wszechstronnością, zrozumiałością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie analizy dokumentacji odwołującej się i rozpoznania jej dolegliwości. Należy podkreślić, iż w postępowaniu odwoławczym od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności dokonywana jest ocena prawidłowości tego rozstrzygnięcia na dzień jego wydania. Biegła bazowała na dokumentacji z tego okresu, nie było jej obowiązkiem ustalanie aktualnego stanu zdrowia odwołującej się, stąd brak przeprowadzenia badania specjalistycznego nie dyskwalifikuje opinii biegłej. W ocenie sądu wnioski opinii zostały przez biegłą wyciągnięte w sposób logiczny i odpowiedni do przedłożonych jej przez stronę odwołującą się wyników badań oraz w oparciu o analizę dokumentacji medycznej.

Należy podkreślić, iż orzecznictwo o niepełnosprawności uwzględnia zarówno fizyczne, psychiczne jak i społeczne aspekty funkcjonowania człowieka i ma charakter kompleksowy. Wystąpienie tylko jednego z elementów np. naruszenie sprawności organizmu nie musi zatem oznaczać, że mamy do czynienia z osobą niepełnosprawną, albowiem nawet przy występującym schorzeniu może ona funkcjonować w sposób w pełni samodzielny jak to ma miejsce w odniesieniu do odwołującej się. Nie każde bowiem schorzenie czy zaburzenie powoduje niepełnosprawność. Istotnym jest jego nasilenie i wpływ na funkcjonowanie danej osoby. Wynika to oczywiście z ustawowej definicji stopni niepełnosprawności, a znajduje dodatkowo potwierdzenie w przepisach Rozporządzenia, gdzie w § 32 ust. 1 pkt 3 lit d określono, iż przy kwalifikowaniu do znacznego, umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności bierze się pod uwagę zakres naruszenia sprawności organizmu spowodowany przez zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, w tym: głuchoniemota, głuchota lub obustronne upośledzenie słuchu niepoprawiające się w wystarczającym stopniu po zastosowaniu aparatu słuchowego lub implantu ślimakowego. Pewien stopień zaburzeń z uwagi na jego poziom nasilenia, zdaniem ustawodawcy niejako automatycznie wyklucza więc przyjęcie stopnia niepełnosprawności.

W rezultacie Sąd podzielił wnioski biegłej uznając je za miarodajne dla rozstrzygnięcia sprawy i na jej podstawie, a także na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów, których żadna ze stron nie kwestionowała, uznał, że odwołująca się nie jest osobą niepełnosprawną. Zważywszy na kompletny charakter obu opinii biegłej z zakresu otolaryngologii pominięto wnioski odwołującej się o sporządzenie kolejnej opinii uzupełniającej teźże biegłej oraz wnioski o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych z zakresu foniatry i audiologii. Wskazać należy, iż foniatra specjalizuje się w schorzeniach emisji głosu (narząd mowy), a nie jest to problem zdrowotny odwołującej się. Zaś biegły audiolog bazowałby na tym samym materiale dowodowym w postaci dokumentacji medycznej z okresu poprzedzającego wydanie zaskarżonego orzeczenia, w tym na jednoznacznych wynikach badań audiologicznych. Te ostatnie wskazują zaś na poprawę wydolności słuchu w uchu prawym oraz pełną sprawność w uchu lewym, co świadczy o zachowanej funkcji słuchu.

Tylko na marginesie Sąd wskazuje, że dowód z opinii biegłego podlega szczególnej ocenie, bowiem sąd, nie mając wiadomości specjalnych, może oceniać jedynie logiczność wypowiedzi biegłego. Ocena dowodu z opinii biegłego nie jest dokonywana według kryterium wiarygodności w tym znaczeniu, że nie można „nie dać wiary biegłemu”. Opinia biegłego podlega tak jak inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c. należy jednak wyróżnić szczególnie dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania

sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, jakkolwiek opinia biegłych jest oparta na wiadomościach specjalnych, to podlega ona ocenie sądu w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał.

Wskazać należy że sąd nie jest zobowiązany dążyć do sytuacji, aby opinia biegłego przekonała strony sporu. Wystarczy zatem, że jest przekonująca dla sądu, który wiążąco ocenia czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 16 czerwca 2016 r., sygn. akt VACa 723/15). Sama rozbieżność stanowisk pomiędzy lekarzem biegłym sądowym posiadającym specjalistyczną wiedzę medyczną i stroną postępowania, nie jest podstawą odrzucenia opinii biegłego jako wiarygodnego materiału dowodowego i dopuszczenia dowodu z kolejnej opinii. Trzeba bowiem zauważyć, że w sprawach toczących się z odwołania od decyzji organów rentowych zawsze występuje rozbieżność stanowisk. Właśnie dlatego sąd powołuje bezstronnego, niezainteresowanego wynikiem postępowania biegłego lekarza odpowiedniej specjalności, którego opinia pozwala wyjaśnić zaistniałe rozbieżności.

Tym samym, Sąd ocenił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności jako zgodne ze stanem faktycznym i prawnym i, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

Sędzia (...)

ZARZĄDZENIE

1.(...)

2.(...)

3.(...)

10.08.2022 r.